

Analyse

Videnskabeligt personale på universiteterne 2018

1. Indledning

Uddannelses- og Forskningsministeriet har siden 1990'erne indsamlet statistik om universiteternes videnskabelige personale. På baggrund af dette er der hvert år blevet udgivet forskellige statistikker om blandt andet udviklingen i antallet af videnskabeligt personale samt kønsfordelingen og aldersfordelingen på de otte danske universiteters personale på professor-, lektor- og adjunktniveau. Dette analysenotat omfatter nyeste opgørelse af det videnskabelige personale 2018 i sammenligning med tidligere.

Opgørelsen omfatter videnskabeligt personale med forskningspligt, der den 31. december i hvert af analyseårene var ansat i fuldtidsstillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau (også personer på orlov indgår i opgørelsen), se i øvrigt boks 1 nedenfor.

På grund af øget efterspørgsel efter statistik om udviklingen, kønsfordelingen og aldersfordelingen af ph.d.-studerende i sammenhæng med den resterende del af personalet på universiteterne, har statistikken siden 2017 medtaget opgørelser over bestanden af ph.d.-studerende (kapitel 4). Statistik vedrørende ph.d.-studerende tager fat på de same temaer, som er behandlet i kapitel 3 for personalet på professor-, lektor- og adjunktniveau (se i øvrigt boks 1 nedenfor)

Bestanden af videnskabeligt personale kan variere alt efter institutionernes økonomi mv., og bestanden skal ses i dette lys, selvom dette baggrundsnotat ikke sammenholder antal forskere i bestanden med institutionernes økonomi.

Boks 1: Datakilder

Oplysninger om ph.d.-studerende er indarbejdet i et separat kapitel 4. Dette skyldes, at kilden til disse oplysninger udgøres af ph.d.-registret, som med baggrund i institutionernes indberetninger føres af Danmarks Statistik. Ph.d.-registerets oplysninger om ph.d.-studerende dækker alle påbegyndte ph.d.-studerende, som ikke enten er afbrudte eller fuldførte og uanset om de på statustidspunktet modtager løn.

Kilden til det øvrige videnskabelige personale er data indberettet direkte til Uddannelses- og Forskningsministeriet. Indberetningen medtager dækker personer, som er ansat og finansieret af universiteternes basisbevillinger og eksterne bevillinger pr. 31. december i hvert af analyseårene. I opgørelsen medtages ikke personale i rene undervisningsstillinger, ligesom videnskabelige assistenter, kliniske lektorer og kliniske assistenter heller ikke indgår. Kliniske professorer er inkluderet i opgørelsen og medregnes uanset, at denne stillingsbetegnelse ikke dækker fuldtidsansættelse.

2. Hovedresultater

Kapitel 3 – professor-, lektor- og adjunktniveau:

- Der er en fremgang i det videnskabelige personale på 1,0 procent mellem 2017 og 2018. Stigningen i det videnskabelige personale er på professorniveau 5,5 procent, mens stigningen er på 0,4 procent på adjunktniveau. Personalet på lektorniveau er fra 2017 til 2018 faldet med 0,7 procent.
- I en otteårig periode (2010-2018) er videnskabeligt personale på universiteterne pr. studerende steget, da antallet af videnskabeligt personale er steget med 27 procent i denne periode, mens antallet af studerende på de videregående uddannelser på universiteterne er steget med 18 procent.
- Den samlede professorstab er fra slutningen af 2010 til slutningen af 2018 steget med 38 procent. Adjunktstaben steget med 45 procent, mens lektorstaben er steget med 10 procent.
- Stillinger på lektorniveau fra 2010 til 2018 har ændret sig fra at udgøre 47 procent af alle forskere i 2010 til at udgøre 37 procent i 2018.
- Af forskerstaben på adjunktniveau er cirka to tredjedele (65 procent) i 2018 ansat som postdoc'er og knapt en tredjedel (35 procent) som adjunkter/forskere.
- Ved udgangen af 2018 var der 3.718 kvinder blandt universiteternes 11.177 forskere i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau (34 procent). Den kvindelige bestandsandel er hermed ca. 5 procentpoint højere end ved udgangen af 2010.
- Andelen af professorer, som er yngre end 45 år, er vokset fra 9 procent i 1991 til 10 procent i 2018, mens andelen, som er 65 år eller ældre, er vokset fra 12 procent i 1991 til 16 procent i 2018.
- Sammenlignes aldersfordelingen for alle ansatte ved udgangen af 2003 med aldersfordelingen ved udgangen af 2018, findes der en lidt større andel af personale i alderskategorierne 30-34 år og 35-39 år i 2018. Samtidig er andelen af forskere i alderskategorierne 55-59 år og 60-64 år faldet.
- Andelen af professorer, som er yngre end 45 år, er vokset fra 9 procent i 1991 til 10 procent i 2018, mens andelen, som er 65 år eller ældre, er vokset fra 12 procent i 1991 til 16 procent i 2018.

Kapitel 4 – ph.d.-studerende:

- Der er sket et lille fald i antallet af ph.d.-studerende fra 2017 til 2018 på 0,1 procent. Men målt over den længere periode 2010-2018 er DER sket en stigning på 9 procent.
- Set i forhold til hovedområderne har den største stigning i antallet af ph.d.-studerende (2010-2018) været på det sundhedsvidenskabelige område (34 procent). Samtidigt er der sket et fald på humaniora i samme periode på 9 procent.
- Kvinderne udgør i 2018 52 procent af den samlede bestand af ph.d.-studerende, hvilket er 3 procentpoint højere end i 2010, hvor kvinder udgjorde 49 procent af ph.d.-studerende ved universiteterne.
- I forhold til aldersfordelingen er 43 procent af ph.d.-studerende ved universiteterne mellem 25-29 år i 2018. Dette er en stigning på 10 procentpoint i forhold til 2003. Andelen 30-34 årige er i 2018 lavere end i 2013 og samme mønster ses for de 35-39 årige, 40-44 årige og 45-49 årige.

3. Professor-, lektor- og adjunktniveau

Kapitel 3 vedrører – som anført i indledningen – personalet ved universiteterne på professor-, lektor- og adjunktniveau. Kapitlet belyser indledningsvist udviklingen i antal ansatte personer både generelt samt fordelt på universitet og hovedområde. Herefter beskrives udviklingen og forandringerne i stillingsstrukturen. Herefter beskrives forskerstabens kønsfordeling og udviklingen heri gennem årene. I sidste afsnit af kapitlet beskrives udviklingen i alderssammensætningen for forskerstaben både generelt og for de enkelte ansættelsesniveauer.

Status samt udvikling

Ved udgangen af 2018 var der på de danske universiteter ansat 11.177 forskere i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau¹. Forskerstaben omfattede 2.473. forskere på professorniveau (professorer, professorer med særlige opgaver og kliniske professorer), 4.551 forskere på lektorniveau (lektorer, docenter og seniorforskere) samt 4.153 forskere på adjunktniveau (adjunkter, forskere og postdoc'er).

Professor-, lektor- og adjunktstaben er fra udgangen af 2017 til udgangen af 2018 vokset med 115 personer. Det er en stigning på 1,0 procent (se Tabel 3.1). Antallet af professorer er vokset med 5,5 procent, antallet af forskere på lektorniveau er faldet med 0,7 procent og antallet af forskere på adjunktniveau er steget med 0,4 procent. Overordnet set har der været en stigning i antallet af videnskabeligt personale ved universiteterne i alle årene fra 2010 til 2018. I alt har stigningen i de otte observerede år været på 27 procent. Stigningen i antallet af studerende på universiteternes videregående uddannelser har i samme periode været på 18 procent².

¹ Statistikken i notatet er baseret på universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet om antallet af personer, der var ansat på universiteterne i stillinger med forskningspligt på professor-, lektor- og adjunktniveau ved udgangen af de angivne år. Det skal bemærkes, at statistikken viser antallet af personer opgjort på et bestemt tidspunkt. Statistikken i notatet adskiller sig dermed fra statistiske opgørelser af universiteternes videnskabelige personale, der baserer sig på antallet af årsværk.

² Uddannelses- og Forskningsministeriets Datavarehus og opgjort som bestanden af studerende i 2010 overfor 2018 på korte-, mellem- og lange videregående uddannelser.

Tabel 3.1

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunkt-niveau 2010-2017. Antal personer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2017-2018 (pct)
Professor (alle)	1.798	1.810	2.020	2.157	2.264	2.320	2.333	2.343	2.473	5,5
Lektor (alle)	4.137	4.269	4.309	4.443	4.474	4.451	4.532	4.581	4.551	-0,7
Adjunkt (alle)	2.855	2.999	3.298	3.598	3.900	3.981	3.948	4.138	4.153	0,4
- Heraf adjunkt/forsker	1.031	1.091	1.165	1.276	1.318	1.338	1.279	1.401	1.447	3,3
- Heraf postdoc	1.824	1.908	2.133	2.322	2.582	2.643	2.669	2.737	2.706	-1,1
I alt	8.790	9.078	9.627	10.198	10.638	10.752	10.813	11.062	11.177	1,0

Note: 'Adjunkt' består både af kategorien 'Adjunkt' og 'Forsker' i universiteternes indberetninger

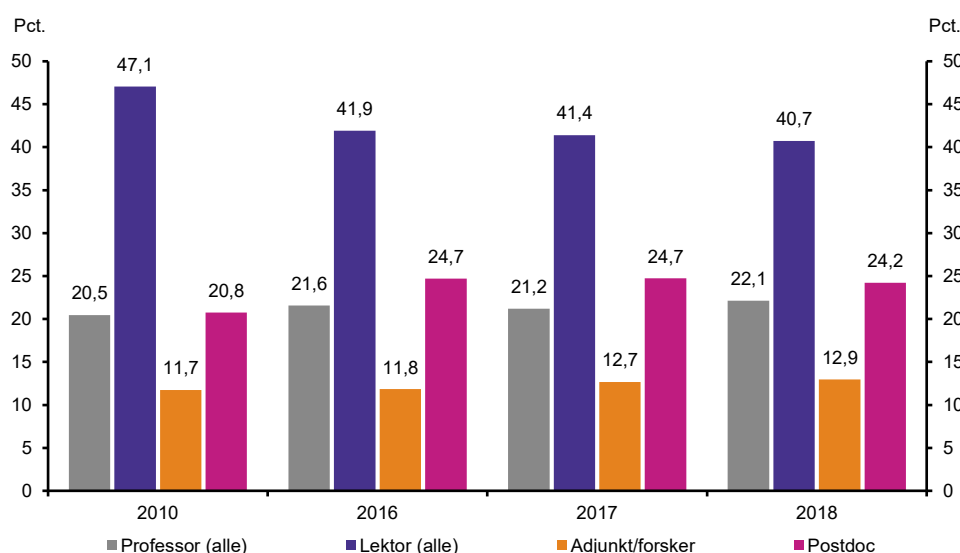
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne

I 2010 var cirka en femtedel (20,5 procent) af universiteternes forskerstab ansat i stillinger på professorniveau. 47,1 procent var ansat i stillinger på lektorniveau og cirka en tredjedel (32,5 procent) var ansat i stillinger på adjunkt-niveau.

Sammenlignes 2010 med 2018 er der over tid sket forskydninger i forskerstabens sammensætning. Andelen af ansatte i stillinger på adjunkt-niveau er steget med 4,5 procentpoint fra 32,5 procent af forskerstaben i 2010 til 37,2 procent i 2018. Det skyldes hovedsageligt stigninger i antallet af postdoc'er. Samtidig er andelen af forskere på lektorniveau faldet med godt 6 procentpoint fra 47,1 procent til 40,7 procent, mens andelen af professorer er steget med 1,6 procentpoint, fra 20,5 til 22,2 procent (se figur 3.1 og tabel 3.4).

Figur 3.1

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunkt-niveau 2010 og 2016-2018 opdelt efter stillingsniveau. Procent.

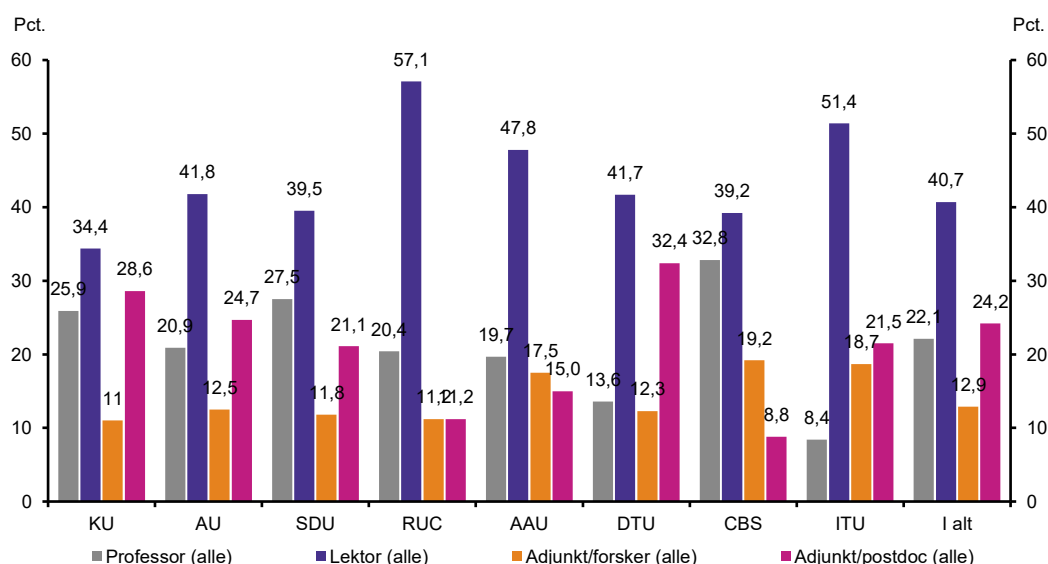
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne

Forskerstabens sammensætning på professorniveau, lektorniveau og adjunktniveau, varierer betydeligt mellem universiteterne. Ved udgangen af 2018 udgjorde professorerne på CBS 33 procent af institutionens samlede forskerstab, mens professorerne på ITU og DTU udgjorde henholdsvis 8 og 14 procent af institutionens forskerstab. (se figur 3.2)

RUC og KU havde hhv. den største og den mindste lektorandel på 57 % og 34 % af universiteternes videnskabelige personale. DTU havde den største adjunktniveausandel med 45 procent, mens RUC havde den mindste med 23 procent. Hertil havde DTU den største andel af postdoc'er ansat (32 procent).

Figur 3.2

Forskerstabens struktur. Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2018, efter universitet og stillingsniveau. Procent

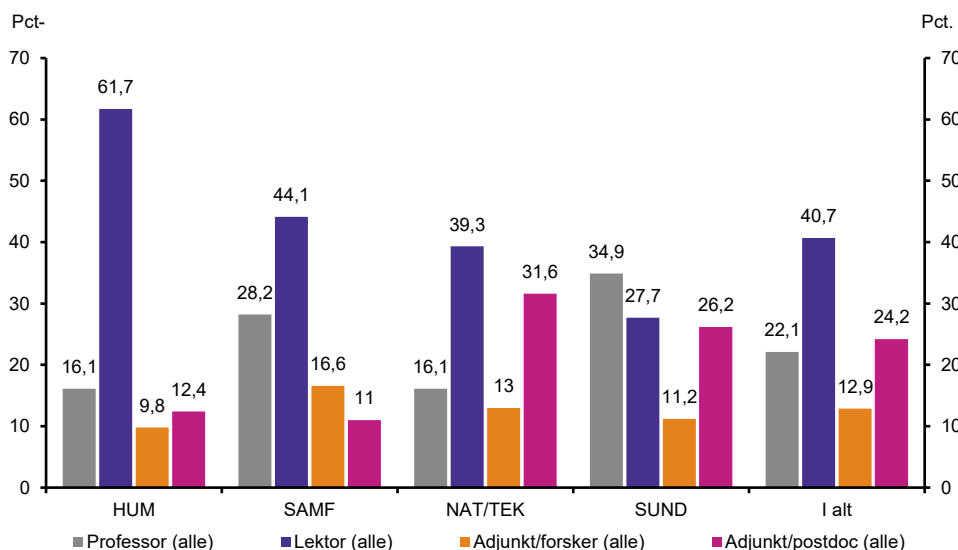

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne

Forskellene mellem universiteterne i forskerstabens sammensætning skal ses i sammenhæng med, at personalestrukturen varierer mellem de videnskabelige hovedområder, og at universiteternes fakultets- og fagområdesammensætninger er forskellige. Her kan der også henledes opmærksomhed på, at det kun er på sundhedsvidenskab, at der er en bestand af kliniske professorer. Figur 3.3 skal derfor også tolkes i dette lys. Andelen af personale på professorniveau er således også højere på det sundhedsvidenskabelige område sammenlignet med de resterende hovedområder. I 2018 udgjorde andelen af professorer 16 procent af forskerstaben inden for humaniora, teknisk- og naturvidenskab, mens andelen var 28 procent inden for samfundsvidenskab og 35 procent inden for sundhedsvidenskab (se Figur 3.3). Andelen af ansatte på lektorniveau varierede fra 28 procent inden for sundhedsvidenskab til mere end det dobbelte inden for humaniora (62 procent). Mens forskerne på adjunktniveau udgjorde omkring en fjerdedel af forskerstaben inden for humaniora og samfundsvidenskab, var tilsvarende andel 45 procent inden for teknisk- og naturvidenskab. Heraf udgjorde postdoc'erne alene 32 procent.

Figur 3.3

Forskerstabens struktur. Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2018, efter videnskabeligt hovedområde og stillingsniveau. Procent

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne

Af tabel 3.2 fremgår det, at universiteternes samlede forskerstab i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau fra 2010 og frem til udgangen af 2018 (8 år) er vokset med næsten 2.400 personer. Der er en vækst på 27 procent eller i gennemsnit ca. 3 procent per år. Væksten fra 2010 til 2018 varierer fra en stigning på 1 procent på RUC til en stigning på henholdsvis 84 procent på ITU og 68 procent på AAU. Det skal bemærkes, at den procentuelle vækst på 84 procent på ITU dækker over en forøgelse af forskerstaben med 49 personer, mens væksten på 18 procent på KU dækker over en forøgelse på 477 personer.

Tabel 3.2

Forskerstabens på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2010-2018. Antal personer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2017-2018 (pct.)
KU	2.548	2.564	2.695	2.866	3.156	3.176	3.067	3.059	3.025	-1,1
AU	2.266	2.324	2.336	2.428	2.319	2.397	2.466	2.537	2.533	-0,2
SDU	909	944	1.019	1.146	1.265	1.296	1.292	1.328	1.387	4,4
RUC	352	348	408	434	386	357	334	334	357	6,9
AAU	813	912	1.076	1.099	1.123	1.197	1.234	1.294	1.362	5,3
CBS	435	422	460	506	510	492	499	492	525	6,7
DTU	1.409	1.499	1.570	1.642	1.792	1.756	1.836	1.919	1.881	-2,0
ITU	58	65	63	77	87	81	85	99	107	8,1
I alt	8.790	9.078	9.627	10.198	10.638	10.752	10.813	11.062	11.177	1,0

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne

Fra 2017 til 2018 er den samlede forskerstab på professor-, lektor- og adjunktniveau faldet på KU, AU og DTU, mens den er steget på de andre universiteter, varierende fra en stigning på 4,4 procent på SDU til en stigning på 8,1 procent på ITU. Det skal bemærkes, at stigningen på ITU dækker over en stigning på 8 personer, mens stigningen på næsten 6,9 procent på RUC dækker over en vækst på 23 personer.

Tabel 3.3

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2017 og 2018 efter universitet og stillingsniveau. Antal personer – samt den relative udvikling fra 2017 til 2018 angivet i procent.

	Professor (alle)			Lektor (alle)			Adjunkt (alle)		
	2017	2018	Udvikling (pct.)	2017	2018	Udvikling (pct.)	2017	2018	Udvikling (pct.)
KU	765	784	2,4	1.050	1.042	-0,8	1.244	1.199	-3,8
AU	508	530	4,2	1.077	1.060	-1,6	952	943	-1,0
SDU	350	382	8,4	533	548	2,7	445	457	2,6
RUC	69	73	5,5	212	204	-3,9	53	80	33,8
AAU	238	268	11,2	630	651	3,2	426	443	3,8
DTU	246	255	3,5	815	785	-3,8	858	841	-2,0
CBS	160	172	7,0	212	206	-2,9	120	147	18,4
ITU	7	9	22,2	52	55	5,5	40	43	7,0
I alt	2.343	2.473	5,3	4.581	4.551	-0,7	4.138	4.153	0,4

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Antallet af forskere i stillinger på professorniveau er fra 2017 til 2018 steget med 22,2 procent på ITU (2 personer), mens antallet er steget med 2,4 procent på KU (19 personer) (se Tabel 3.3).

På lektorniveau er største procentuelle vækst fra 2017 til 2018 sket på ITU (5,5 procent), AAU (3,2 procent) og ITU (2,7 procent). De øvrige institutioner har som det gælder for alle institutioner under ét fald i lektorbestanden.

På adjunktniveau er forskerbestanden fra 2017 til 2018 faldet på KU, AU og DTU, mens den er vokset på de andre universiteter. Størst har væksten været på RUC, hvor adjunktbestanden er vokset med næsten 34 procent.

Forandringer i stillingsstrukturen

Som nævnt ovenfor er der i de seneste år sket forandringer i forskerstabens sammensætning med hensyn til fordelingen mellem stillingsniveauerne. Det skyldes forskelle i tilvæksten i antallet af forskere i de forskellige stillingskategorier.

Den samlede professorstab er i perioden fra slutningen af 2010 til slutningen af 2018 vokset med 38 procent, eller i gennemsnit knap 5 procentpoint per år, og adjunktstaben med 46 procent, eller i gennemsnit knap 6 procentpoint per år, mens lektorstaben er vokset med knap 10 procent, eller i gennemsnit godt 1 procentpoint per år (Tabel 3.5).

Forskellene i tilvæksten har medført, at andelen af forskere i stillinger på lektorniveau fra 2010 til 2018 har ændret sig med et fald på 6,4 procentpoint set samlet for alle universiteterne – fra at udgøre 47 procent af alle forskere i 2010 til at udgøre 41 procent i 2018. Den sidste del af perioden 2015 til 2018 har ikke betydet de store ændringer i den andel, som de tre overordnede personalekategorier (professorniveauet, lektorniveauet og adjunktniveauet). De relative andele er for ingen af niveauerne steget eller faldet mere end procentpoint.

Mønstret i forandringerne i personalesammensætningen fra 2010 til 2018 har været forskellig på universiteterne. Eksempelvis udgør professorbestanden på alle universiteterne med undtagelse af ITU en højere andel af den samlede forskerbestand i 2018 end i 2010. Det er dog især i forhold til lektor-, og adjunktniveauet, at der er sket store forskydninger i perioden 2010 til 2018. På alle universiteter udgør forskere på adjunktniveau en større andel af den samlede forskerstab i 2018 end i 2010, mens forskere på lektorniveau har været faldende på alle universiteterne (se Tabel 3.4). I øvrigt kan man bemærke sig, at andelen af forskere på adjunktniveau er relativt lav på RUC i både 2010 og 2018 og modsvarende er lektorniveauet relativt højt.

Tabel 3.4

Stillingsstrukturen på universiteterne 2010 og 2018. Forskerstaben i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau efter universitet og stillingsniveau. Procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	DTU	CBS	ITU	I alt
2010 (pct.)									
Professor (alle)	23,5	20,7	26,1	17,9	18,1	10,1	31	8,6	20,5
Lektor (alle)	40,2	50,5	42	68,5	53,5	48,1	45,3	58,6	47,1
Adjunkt (alle)	36,2	28,8	31,9	13,6	28,4	41,8	23,7	32,8	32,5
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2018 (pct.)									
Professor (alle)	25,9	20,9	27,5	20,4	19,7	13,6	32,8	8,4	22,1
Lektor (alle)	34,4	41,8	39,5	57,1	47,8	41,7	39,2	51,4	40,7
Adjunkt (alle)	39,6	37,2	32,9	22,4	32,5	44,7	28	40,2	37,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Tabel 3.5

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor- lektor- og adjunktniveau 2010 og 2016-2018 efter stillingsbetegnelse. Antal personer

	2010		2016		2017		2018	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Professor	1.158	13	1.519	14	1.538	14	1.632	15
Professor MSO	374	4	421	4	392	4	402	4
Klinisk professor	266	3	393	4	413	4	439	4
Lektor	3.475	40	3.938	36	3.973	36	3.972	36
Seniorforsker	662	8	594	5	608	5	579	5
Adjunkt	840	10	1.115	10	1.230	11	1.276	11
Forsker	191	2	164	2	171	2	171	2
Postdoc	1.824	21	2.669	25	2.737	25	2.706	24
I alt	8.790	100	10.813	100	11.062	100	11.177	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Forskerstaben på professorniveau omfattede ved udgangen af 2018 udover 1.632 ordinære professorer, 402 professorer med særlige opgaver (professor MSO) og 393 kliniske professorer (Se tabel 3.5).

Af forskerstaben på adjunktniveau er to tredjedele (65 procent) ansat som postdoc'er og en tredjedel (35 procent) som adjunkter/forskere (se Tabel 3.6). Størstedelen af stillingerne på adjunktniveau er således tidsbegrænsede, da postdoc-stillinger er tidsbegrænsede, og adjunktstillinger både kan være varige og tidsbegrænsede.

Der er betydelige forskelle mellem universiteterne med hensyn til, hvordan forskerstaben på adjunktniveau fordeler sig mellem postdoc'er og adjunkter/forskere. Mens 72 procent af forskere på adjunktniveau på KU er ansat som postdoc'er og 28 procent som adjunkt/forsker, så er det stort set omvendt for CBS's vedkommende (se Tabel 3.6).

Tabel 3.6

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på adjunktniveau 2018 efter universitet og stillingsbetegnelse. Antal personer

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	DTU	CBS	ITU	I alt
	Antal								
Adjunkt/Forsker	72	66	64	50	46	72	31	53	65
Postdoc	865	626	293	40	204	609	46	23	2.706
I alt	1.199	943	457	80	443	841	147	43	4.153
	Procent								
Adjunkt/Forsker	28	34	36	50	54	28	69	47	35
Postdoc	72	66	64	50	46	72	31	53	65
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Af de ansatte i stillinger på adjunktniveau er 71 procent inden for teknisk- og naturvidenskab og 70 procent inden for sundhedsvidenskab ansat som postdoc'er, mens tilsvarende andel inden for samfundsvidenskab er 40 procent (se Tabel 3.7).

Tabel 3.7

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på adjunktniveau 2018 efter videnskabeligt hovedområde og stillingsbetegnelse. Antal personer

	HUM	SAMF	NAT/TEK	SUND	I alt
Antal					
Adjunkt/Forsker	132	365	708	242	1447
Postdoc	168	243	1.730	565	2.706
I alt	300	608	2.438	807	4.153
Procent					
Adjunkt/Forsker	44	60	29	30	35
Postdoc	56	40	71	70	65
I alt	100	100	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Kønsfordelingen

Ved udgangen af 2018 var der 3.829 kvinder blandt universiteternes 11.177 forskere i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau. Der var 569 kvindelige professorer (professorer, professorer MSO og kliniske professorer), 1.543 kvindelige lektorer (lektorer og seniorforskere) og 1.717 kvindelige adjunkter (adjunkter, forskere og postdoc'er).

Kvinderne udgjorde 23 procent af professorerne, 34 procent af lektorerne og 41 procent af adjunkterne. 34 procent af det samlede videnskabelige personale på professor-, lektor- og adjunktniveau er kvinder (se tabel 3.8).

Tabel 3.8

Videnskabeligt personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau ultimo 2017 og 2018, efter stillingsniveau og køn. Antal personer

	2017			2018		
	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)
Professorniveau	1.823	520	22.2	1.904	569	23.0
Lektorniveau	3.057	1.524	33.3	3.008	1.543	33.9
Adjunktniveau	2.464	1.674	40.5	2.436	1.717	41.3
I alt	7.344	3.718	33.6	7.348	3.829	34.3

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Den kvindelige professorbestand er fra 2017 til 2018 vokset med knap 1 procentpoint. Således er antallet af kvinder på professorniveau steget med 49 personer, mens antallet af mænd på professorniveau er steget med 81 personer.

På lektorniveau er den kvindelige forskerbestands andel vokset med lige godt 0,5 procentpoint. Her er der 19 flere kvinder og 49 færre mandlige ansatte i bestanden når 2018 sammenlignes med 2017.

I stillinger på adjunktniveau er antallet af kvinder vokset med 43 personer og også her er kvindeandelen steget med knap 1 procentpoint.

Samlet er den kvindelige forskerbestand i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau fra 2017 til 2018 vokset med 111 personer og det svarer til en stigning i antallet af kvinder på 3 procent.

Det kan bemærkes, at i stillingerne på professorniveau er kvindeandelen blandt professorer MSO højere end blandt ordinære professorer og kliniske professorer (se Tabel 3.9). Det gælder uanset videnskabeligt hovedområde bortset fra natur- og teknisk videnskab (se tabel 3.10).

Tabel 3.9

Ordinære professorer, professorer MSO og kliniske professorer opgjort efter stillingsbetegnelse og køn ultimo 2016-2018. Antal personer

	2016			2017			2018		
	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)
Professor	1.245	274	18.0	1.237	301	19.6	1.288	344	21.1
Professor MSO	292	129	30.6	266	126	32.1	282	120	29.9
Klinisk professor	308	85	21.6	320	93	22.5	334	105	23.9
I alt	1.845	488	20.9	1.823	520	22.2	1.904	569	23.0

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Tabel 3.10

Ordinære professorer, professorer MSO og kliniske professorer opgjort efter videnskabeligt hovedområde, stillingsbetegnelse og køn ultimo 2018. Antal personer

	Professor			Professor MSO			Klinisk professor			I alt		
	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)
HUM	113	53	31.9	29	23	44.2	0	0	.	142	76	34.9
SAMF	358	117	24.6	95	52	35.4	0	0	.	453	169	27.2
NAT/TEK	628	112	15.1	120	20	14.3	0	0	.	748	132	15.0
SUND	189	62	24.7	38	25	39.7	334	105	23.9	561	192	25.5
I alt	1.288	344	21.1	282	120	29.9	334	105	23.9	1.904	569	23.0

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Fra udgangen af 2010 til udgangen af 2018 er antallet af kvinder i stillinger på professorniveau vokset med 99 procent. I samme periode er den mandlige professorbestand vokset med 26 procent. I stillinger på adjunktniveau er antallet af kvinder i perioden vokset med 55 procent, mens antallet af mænd er vokset med 40 procent. På lektorniveau er antallet af kvinder vokset med 29 procent og antallet af mænd med 2 procent. Samlet set udgjorde kvinder 29,5 procent af alle stillingerne på professor-, lektor- og adjunktniveau, mens det i 2018 er knap 5 procentpoint højere end i 2010 (34,2 procent) (se Tabel 3.11).

Tabel 3.11

Antal kvinder og mænd i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2010-2018

			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2010 – 2018 (pct.)
Professor (alle)	Mænd	An- tal	1.512	1.516	1.678	1.760	1.838	1.861	1.845	1.823	1.904	26
	Kvin- der	An- tal	286	294	342	397	426	459	488	520	569	99
Lektor (alle)	Mænd	An- tal	2.942	3.051	3.028	3.085	3.056	2.999	3.043	3.057	3.008	2
	Kvin- der	An- tal	1.195	1.218	1.281	1.358	1.418	1.452	1.489	1.524	1.543	29
Adjunkt (alle)	Mænd	An- tal	1.744	1.783	1.966	2.136	2.350	2.411	2.333	2.464	2.436	40
	Kvin- der	An- tal	1.111	1.216	1.332	1.462	1.550	1.570	1.615	1.674	1.717	55
I alt	Mænd	An- tal	6.198	6.350	6.672	6.981	7.244	7.271	7.221	7.344	7.348	19
	Kvin- der	An- tal	2.592	2.728	2.955	3.217	3.394	3.481	3.592	3.718	3.829	48

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Procentandelen af kvinder i den samlede forskerstab på professor-, lektor og adjunktniveau er fra 2010 til 2018 steget med 5 procentpoint, fra 29 til 34 procent. I professor-

staben er kvindeandelen steget med 7 procentpoint, fra 16 til 23 procent, og i forskerstaben på lektorniveau med 5 procentpoint, fra 29 procent til 34 procent. I forskerstaben på adjunktniveau er kvindeandelen vokset med 2 procentpoint, fra 39 procent til 41 procent (se tabel 3.12).

Tabel 3.12

Andel af kvinder i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2010-2018. Procent.

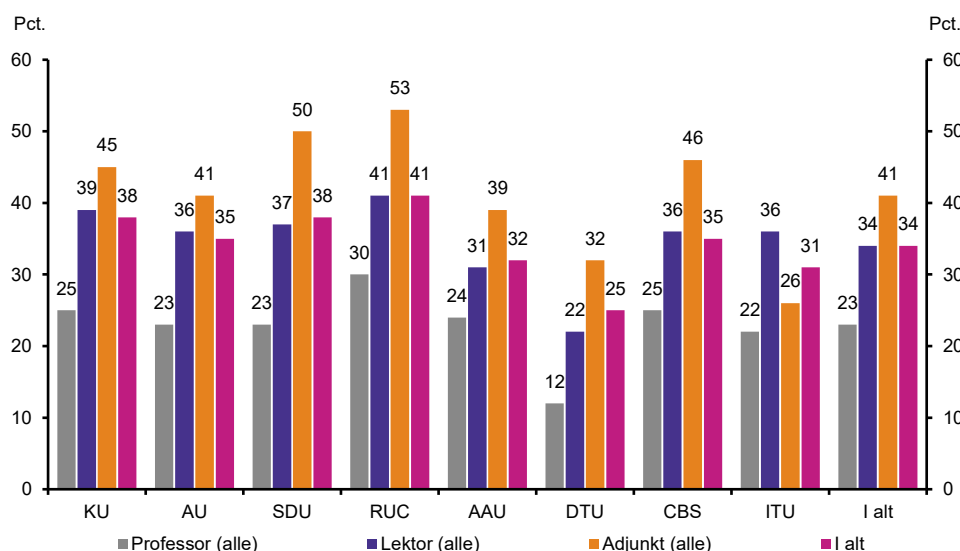
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Professor (alle)	16	16	17	18	19	20	21	22	23
Lektor (alle)	29	29	30	31	32	33	33	33	34
Adjunkt (alle)	39	41	40	41	40	39	41	40	41
I alt	29	30	31	32	32	32	33	34	34

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Kønsfordelingen i det videnskabelige personale varierer mellem universiteterne. På professorniveau er kvindeandelen ved udgangen af 2018 30 procent på RUC og 25 procent på KU, mens den er 12 procent på DTU. På lektorniveau er kvindeandelen lavest på DTU, hvor 22 procent af personalet er kvinder, og højest på RUC med 41 procent. Blandt de ansatte på adjunktniveau er kvindeandelen lavest på ITU med henholdsvis 26 procent, mens 53 procent på RUC er kvinder (se figur 3.4 og tabel 3.13).

Figur 3.4

Andel af kvinder i det videnskabelige personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau ultimo 2018, efter universitet og stillingsniveau

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Tabel 3.13

Procentandel af kvinder i det videnskabelige personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2017 og 2018, efter universitet og stillingsniveau

	Professorniveau		Lektorniveau		Adjunktniveau	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
KU	25	25	37	39	44	45
AU	23	23	36	36	42	41
SDU	22	23	36	37	50	50
RUC	32	30	42	41	57	53
AAU	19	24	31	31	38	39
DTU	12	12	21	22	29	32
CBS	23	25	35	36	43	46
ITU	14	22	40	36	23	26
I alt	22	23	33	34	40	41

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Forskellene mellem universiteterne i kønsfordelingen i forskerstaben skal ses i sammenhæng med, at universiteternes fakultets- og fagområdesammensætninger er forskellige, og at kønsfordelingen i personalet varierer mellem områderne.

Blandt de ansatte på professorniveau varierede kvindeandelen ved udgangen af 2018 fra 15 procent inden for teknisk- og naturvidenskab til 35 procent inden for humaniora. Blandt de ansatte på lektorniveau varierede kvindeandelen fra 24 procent inden for teknisk- og naturvidenskab til 45 procent inden for sundhedsvidenskab og humaniora (se tabel 3.14).

Blandt de ansatte i stillinger på adjunktniveau varierede kvindeandelen fra 32 procent inden for teknisk- og naturvidenskab til 55 procent inden for sundhedsvidenskab og 58 procent inden for humaniora (se tabel 3.14).

Tabel 3.14

Procentandel af kvinder i det videnskabelige personale på universiteterne i stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau 2017 og 2018, efter videnskabeligt hovedområde og stillingsniveau

	Professorniveau		Lektorniveau		Adjunktniveau	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
HUM	36	35	43	45	57	58
SAMF	25	27	41	41	47	47
NAT/TEK	15	15	23	24	32	33
SUND	24	25	43	43	55	55
I alt	22	23	33	34	40	41

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Af ovenstående fremgår, at den mandlige og den kvindelige forskerstab fordeler sig nok så forskelligt mellem de videnskabelige hovedområder. Af tabel 3.15 ses, at knap 39 procent af de ansatte kvinder var ansat inden for hovedområderne humaniora og sundhedsvidenskab, mens tilsvarende andel af den samlede mandlige forskerstab var 27 procent inden for samme to hovedområder. Samtidigt ses, at mens knap 38 procent af den kvindelige forskerstab findes inden for det tekniske- og naturvidenskabelige område, tegner teknisk- og naturvidenskab sig for flere end halvdelen (knap 55 procent) af den mandlige forskerstab (se Tabel 3.15)³.

³ Læs eventuelt Talentbarometeret, som også beskæftiger sig med kønsfordelingen af det videnskabelige personale - <https://ufm.dk/publikationer/2017/filer/maend-og-kvinder-pa-de-danske-universiteter-danmarks-talentbarometer-2017.pdf>
Endvidere beskæftiger rapporten Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff - 2017 sig også med nogle af de samme emner omkring kønsfordelingen på europæisk niveau - https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwis/eurydice/index.php?title=Publications:Eurydice_Brief_Modernisation_of_Higher_Education_in_Europe:_Academic_Staff_%E2%80%93_2017&printable=yes (side 51-57)

Tabel 3.15

Den mandlige og den kvindelige forskerstab i stillinger på professor-, lektor- og adjunkt-niveau 2010 og 2018 fordelt mellem videnskabelige hovedområder

	2010				2018			
	Mænd		Kvinder		Mænd		Kvinder	
HUM	791	12.8	504	19.4	726	9.9	625	16.3
SAMF	1.122	18.1	530	20.4	1.347	18.3	855	22.3
NAT/TEK	3.347	54.0	1.048	40.4	4.014	54.6	1.453	37.9
SUND	938	15.1	510	19.7	1.261	17.2	896	23.4
I alt	6.198	100.0	2.592	100.0	7.348	100.0	3.829	100.0

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Alderssammensætningen

I dette afsnit ses der på alderssammensætningen af personalet både generelt og i forhold til hovedområderne. Også udviklingen i personalet sammensætning over de seneste år vil blive behandlet. Afsnittet vil endvidere være opdelt i analyser på de forskellige stillingsniveauer inden udviklingen for det samlede personale samlede udvikling gennem årene vil blive behandlet.

Professorstabens alderssammensætning

Ved udgangen af 2018 var næsten tre fjerdedele (73 procent) af universiteternes professorer 50 år eller ældre.

26 procent af professorerne var ved udgangen af 2018 yngre end 50 år, 39 procent var 50-59 år og 34 procent var 60 år eller ældre (se Tabel 3.16).

Kun 2 procent af professorerne var yngre end 40 år, mens mere end halvdelen (54 procent) var 55 år eller ældre. 16 procent var 65 år eller ældre.

Af Tabel 3.16 fremgår det, at aldersprofilen for de ordinære professorer er højere end for professorerne med særlige opgaver. Mens 10 procent af de ordinære professorer var yngre end 45 år var tilsvarende andele 22 procent blandt professorerne med særlige opgaver. Og mens 34 procent af de ordinære professorer var 60 år eller ældre, gælder det samme for 17 procent af professorer med særlige opgaver.

Tabel 3.16

Professorstabens aldersfordeling pr. 31.12.2018 opdelt på ordinære professorer, professorer med særlige opgaver og kliniske professorer

	Ordinære professorer		Professorer MSO		Kliniske professorer		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
39 år eller derunder	27	2	23	6	1	0	51	2
40-44 år	131	8	66	16	11	3	208	8
45-49 år	274	17	106	26	25	6	405	16
50-54 år	314	19	83	21	62	14	459	19
55-59 år	318	19	53	13	129	29	500	20
60-64 år	296	18	36	9	112	26	444	18
65-69 år	218	13	30	7	77	18	325	13
70 år eller derover	54	3	5	1	22	5	81	3
I alt	1632	100	402	100	439	100	2473	100

Anm.: Ansættelser med under 4 i en kategori er diskretioneret (markeret med "x").

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Tabel 3.17

Professorstabens aldersfordeling pr. 31.12.2018 efter professorkategori og køn. Procent

	Ordinære professorer		Professorer MSO		Kliniske professorer		I alt	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
39 år eller derunder	2	1	8	1	0	0	2	1
40-44 år	8	10	16	18	3	1	8	10
45-49 år	16	19	25	30	6	5	16	19
50-54 år	20	18	21	19	11	24	18	19
55-59 år	19	21	11	18	29	30	20	22
60-64 år	18	17	10	8	27	22	19	16
65-69 år	14	12	8	6	19	13	14	11
70 år eller derover	4	2	2	0	5	5	4	2
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Professorstabens aldersstruktur varierer mellem de videnskabelige hovedområder. Mens 44 procent af professorerne inden for sundhedsvidenskab og 42 procent inden for humaniora er 60 år eller ældre, er andelen inden for samfundsvidenskab 21 procent. Mens 27 procent af professorerne inden for samfundsvidenskab er yngre end 50 år, er tilsvarende andel inden for sundhedsvidenskab 14 procent (se tabel 3.18).

Tabel 3.18

Professorstabens aldersfordeling pr. 31.12.2018, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAMF		NAT/TEK		SUND		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
39 år eller derunder	2	1	20	2	26	4	3	0	51	2
40-44 år	18	8	68	8	91	15	31	4	208	8
45-49 år	31	14	153	17	142	23	79	10	405	16
50-54 år	35	16	190	22	116	19	118	16	459	19
55-59 år	42	19	176	20	84	14	198	26	500	20
60-64 år	41	19	168	19	77	12	158	21	444	18
65-69 år	43	20	87	10	63	10	132	18	325	13
70 år eller derover	6	3	18	2	23	4	34	5	81	3
I alt	218	100	880	100	622	100	753	100	2473	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Der er over de seneste godt 25 år sket forandringer i professorstabens alderssammensætning (se Tabel 3.19). For eksempel er andelen af professorer, som er yngre end 45 år, vokset fra 9 procent i 1991 til 10 procent i 2018, mens andelen, som er 65 år eller ældre, er vokset fra 12 procent i 1991 til 16 procent i 2018.

Tabel 3.19

Professorstabens aldersfordeling i udvalgte år ultimo 1991-2018 Udvalgte år.. Procent

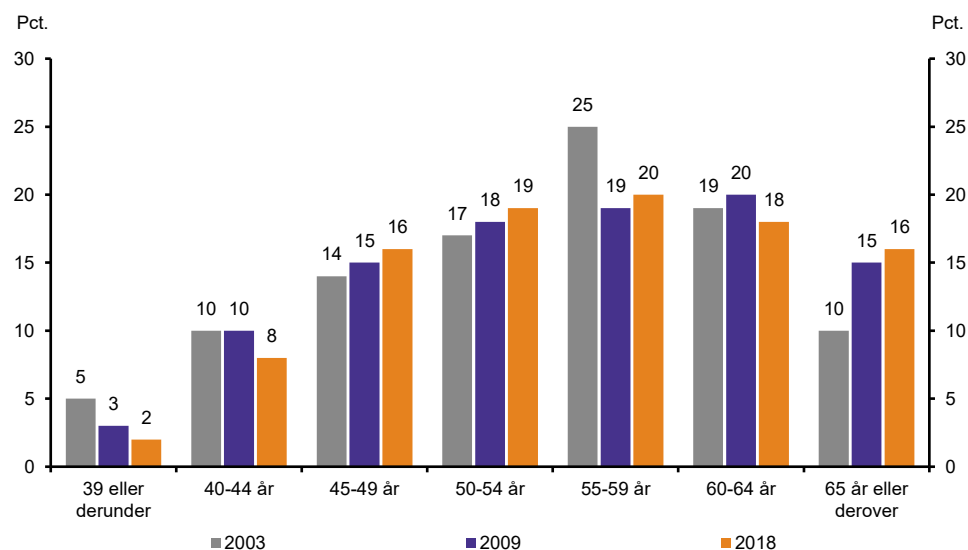
	1991	1996	1999	2003	2006	2009	2013	2017	2018
39 eller derunder	2	4	3	5	5	3	3	2	2
40-44 år	7	6	8	10	10	10	11	9	8
45-49 år	19	16	13	14	14	15	15	16	16
50-54 år	19	28	22	17	17	18	18	19	19
55-59 år	21	21	26	25	22	19	20	19	20
60-64 år	21	16	19	19	23	20	17	18	18
65 år eller derover	12	11	9	10	9	15	17	17	16
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Figur 3.5 viser forandringerne i professorstabens alderssammensætning fra udgangen af 2003 til udgangen af 2018. De største forandringer er sket i aldersklasserne 55-59 år og 65 år og derover, hvilket har medført en mere jævn aldersfordeling i professorstaben. I aldersklassen 55-59 år er andelen af professorer fra 2003 til 2018 faldet med 5 procentpoint, mens andelen i aldersklassen 65 år og ældre er steget med 6 procentpoint. Forandringerne skal ses i sammenhæng med, at der fra 2003 til 2018 har været en betydelig vækst i antallet af forskere i stillinger på professorniveau.

Figur 3.5

Professorstabens aldersfordeling ultimo 2003, 2009 og 2018

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Lektorstabens alderssammensætning

Ved udgangen af 2018 er mere end halvdelen (57 procent) af universiteternes lektorer og seniorforskere yngre end 50 år. Lidt over en fjerdedel (27 procent) er 50-59 år og 16 procent 60 år eller ældre. 2 procent er yngre end 35 år (se Tabel 3.20).

Tabel 3.20

Lektorstabens (lektorer og seniorforskere) aldersfordeling pr. 31.12.2018

	Antal	Pct.
34 år eller derunder	88	2
35-39 år	626	14
40-44 år	1.022	22
45-49 år	876	19
50-54 år	666	15
55-59 år	560	12
60-64 år	456	10
65-69 år	213	5
70 år eller derover	44	1
I alt	4.551	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Der er forskelle i lektorstabens aldersstruktur mellem den mandlige og den kvindelige lektorstab. Der er en større andel af de mandlige end af de kvindelige forskere både

blandt de yngste (yngre end 40 år) og i de ældste alderskategorier (55 år og ældre), mens en større andel af den kvindelige end af den mandlige lektorstab tilhører aldersgruppen 45-54 år (se Tabel 3.21).

Tabel 3.21

Lektorstabens (lektorer og seniorforskere) aldersfordeling pr. 31.12.2018, efter køn. Procent

	Mænd	Kvinder
34 år eller derunder	2	2
35-39 år	14	13
40-44 år	23	22
45-49 år	19	21
50-54 år	13	17
55-59 år	12	13
60-64 år	11	9
65-69 år	5	4
70 år eller derover	1	0
I alt	2	2

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Den yngste aldersprofil i 2018 har lektorstaben inden for teknisk- og naturvidenskab, hvor 17 procent af lektorstaben er yngre end 40 år, mens 9 procent af lektorstaben er yngre end 40 år inden for humaniora. I forhold til andelen af lektorer på 60 år eller ældre har humaniora den største andel med 19 procent, mens andelen af lektorer på 60 år eller ældre er lavest på sundhedsvidenskab (12 procent) (se Tabel 3.22).

Tabel 3.22

Lektorstabens (lektorer og seniorforskere) aldersfordeling pr. 31.12.2018, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAMF		NAT/TEK		SUND		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
34 år eller derunder	7	1	26	3	47	2	8	1	88	2
35-39 år	64	8	146	15	332	15	84	14	626	14
40-44 år	179	21	213	22	480	22	150	25	1022	22
45-49 år	168	20	178	18	388	18	142	24	876	19
50-54 år	146	18	131	13	310	14	79	13	666	15
55-59 år	108	13	125	13	258	12	69	12	560	12
60-64 år	102	12	96	10	219	10	39	7	456	10
65-69 år	50	6	46	5	95	4	22	4	213	5
70 eller derover	9	1	11	1	20	1	4	1	44	6
I alt	833	100	972	100	2149	100	597	100	4551	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Udviklingen i aldersprofilen for forskerne i stillinger på lektorniveau er siden begyndelsen af 1990'erne gået mod en mere jævn aldersfordeling (se tabel 3.23). Den såkaldte alderspukkel, som i begyndelsen af 1990'erne betød, at næsten halvdelen af lektorerne fandtes indenfor aldersintervallet 45-54 år, har over tid fordelt sig mere jævnt over hele aldersspektret.

Tabel 3.23

Lektorstabens (lektorer og seniorforskere) aldersfordeling i udvalgte år ultimo 1991-20178
Procent

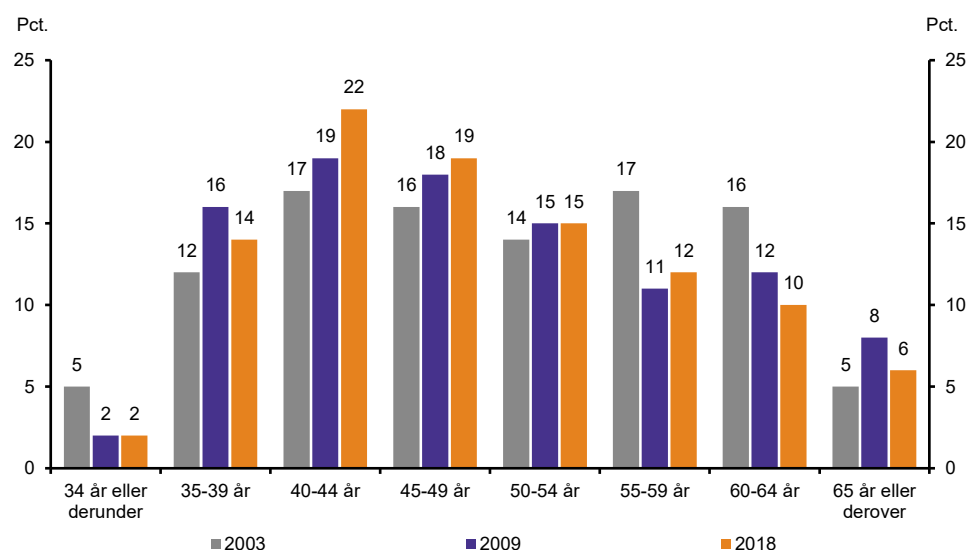
	1991	1996	1999	2003	2006	2009	2013	2017	2018
34 år eller derunder	2	4	4	5	5	2	3	3	2
35-39 år	9	10	12	12	14	16	16	15	14
40-44 år	16	14	15	17	18	19	21	23	22
45-49 år	27	16	14	16	15	18	17	19	19
50-54 år	22	24	17	14	15	15	15	15	15
55-59 år	13	19	20	17	13	11	12	11	12
60-64 år	8	10	13	16	16	12	8	10	10
65 år eller derover	3	4	4	5	5	8	7	5	6
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Af figur 3.6 fremgår, at lektorstabens aldersprofil er blevet yngre i perioden fra 2003 til 2018. Det er især andelen af lektorer i aldersklassen 40-44 år, der er vokset. Men også andelen af lektorer i aldersklasserne 35-39 år og 45-49 år er større i 2018 end i 2003, mens andelen af lektorer i aldersklasserne 55-59 og 60-64 år er faldet markant.

Figur 3.6

Aldersfordeling i forskerstaben i stillinger på lektorniveau (lektorer og seniorforskere) ultimo 2003, 2009 og 2017.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Adjunktstabens aldersfordeling

Ved udgangen af 2018 var halvdelen (50 procent) af forskerne i stillinger på adjunkt-niveau yngre end 35 år. 32 procent var 35-39 år, mens 12 procent var 40-44 år og 5 procent var 45 år eller ældre (se Tabel 3.24).

Tabel 3.24

Adjunktstabens (adjunkter, forskere og postdoc'er) aldersfordeling pr. 31.12.2018

	Antal	Pct.
29 år eller derunder	334	8
30-34 år	1.727	42
35-39 år	1.339	32
40-44 år	491	12
45-49 år	145	3
50-54 år	61	1
59 år eller derover	56	1
I alt	4.153	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Den mandlige adjunktstab har en yngre aldersprofil end den kvindelige. Mens 9 procent af den mandlige adjunktstab er yngre end 30 år og 53 procent yngre end 35 år, er tilsvarende andele af den kvindelige henholdsvis 6 procent og 44 procent. Samtidig er 15 procent af de mandlige adjunkter over 40 år, mens andelen af de kvindelige er 23 procent (se Tabel 3.25).

Tabel 3.25

Adjunktstabens (adjunkter, forskere og postdoc'er) aldersfordeling pr. 31.12.2018, efter køn. Procent

	Mænd	Kvinder
29 år eller derunder	9	6
30-34 år	44	38
35-39 år	32	32
40-44 år	10	14
45-49 år	3	5
50-54 år	1	3
55 år eller derover	1	1
I alt	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Der er forskelle mellem de videnskabelige hovedområder i adjunktstabens alderssammensætning. Mens godt halvdelen af forskerne i stillinger på adjunktniveau inden for både teknisk- og naturvidenskab (55 procent) er yngre end 35 år, er andelen inden for humaniora knap en tredjedel (31 procent). Og mens 13 procent af adjunktstaben inden for teknisk- og naturvidenskab er 40 år eller ældre, er andelen 34 procent inden for humaniora, 23 procent inden for samfundsvidenskab og 22 procent inden for sundhedsvidenskab (se Tabel 3.26).

Tabel 3.26

Adjunktstabens (adjunkter, forskere, postdoc'er) aldersfordeling pr. 31.12.2018, opgjort på videnskabelige hovedområder

	HUM		SAMF		NAT/TEK		SUND		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
29 år eller derunder	6	2	29	5	246	10	53	7	334	8
30-34 år	86	29	226	37	1.095	45	320	40	1.727	42
35-39 år	105	35	213	35	766	31	255	32	1.339	32
40-44 år	56	19	83	14	240	10	112	14	491	12
45-49 år	27	9	27	4	56	2	35	4	145	3
50-54 år	13	4	12	2	21	1	15	2	61	1
55 år eller derover	7	2	18	3	14	1	17	2	56	1
I alt	300	100	608	100	2.438	100	807	100	4.153	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Ved sammenligning af aldersfordelingen ved udgangen af 2003 med 2017 kan det bemærkes, at 5 procentpoint færre i adjunktbestanden befinder sig i alderskategorien 30-34 årige. Samtidig er 5 procentpoint flere ud af totalbestanden i alderskategorien 35-39 årige (se Tabel 3.27 og Figur 3.7).

Tabel 3.27

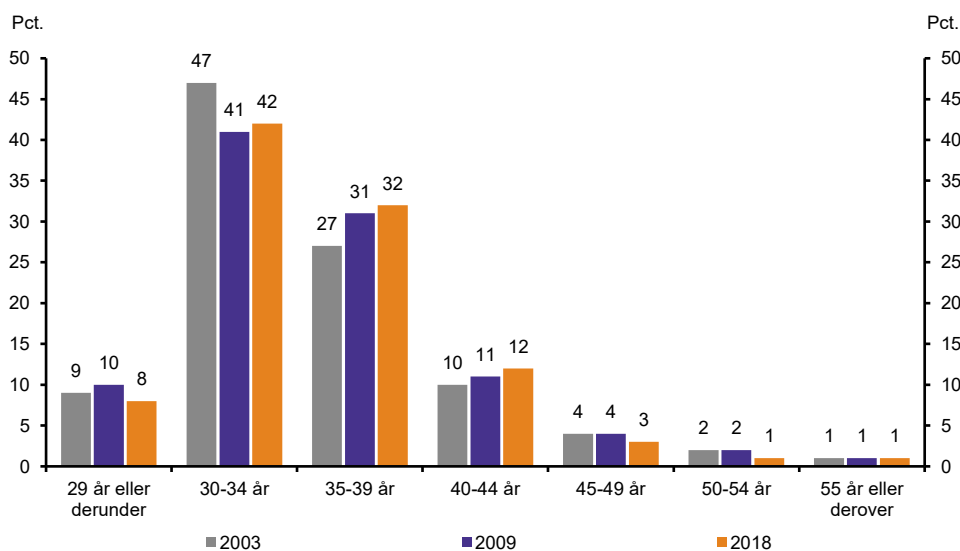
Adjunktstabens (adjunkter, forskere, postdoc'er) aldersfordeling i udvalgte år ultimo 2003-2018. Procent

	2003	2009	2018
29 år eller derunder	9	10	8
30-34 år	47	41	42
35-39 år	27	31	32
40-44 år	10	11	12
45-49 år	4	4	3
50-54 år	2	2	1
55 år eller derover	1	1	1
I alt	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Figur 3.7

Aldersfordeling i forskerstaben i stillinger på adjunktniveau (adjunkter, forskere, postdoc'er) ultimo 2003, 2009 og 2018

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Den samlede aldersfordeling

I tabel 3.28 ses en opgørelse over aldersfordelingen af universiteternes samlede videnskabelige personale i stillinger, der kræver mindst ph.d.-grad eller tilsvarende kvalifikationer – stillinger på professor-, lektor- og adjunktniveau. Sammenlignes aldersfordelingen ved udgangen af 2003 med aldersfordelingen ved udgangen af 2018, findes der

som en af de lidt mere markante ændringer lidt større andel af personale i alderskategorierne 30-34 år og 35-39 år i 2017. Samtidig er andelen af forskere i alderskategorierne 55-59 år og 60-64 år faldet (se også figur 3.8).

Tabel 3.28

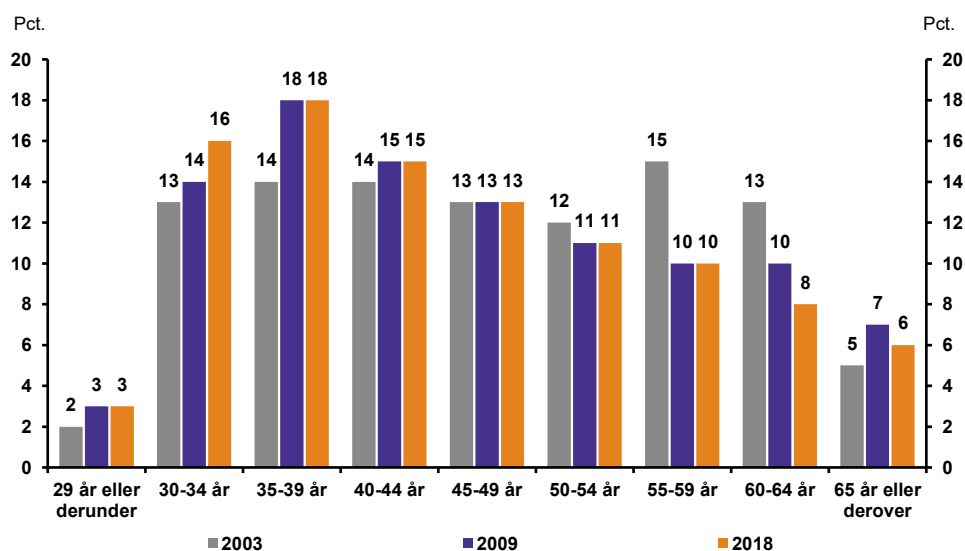
Aldersfordelingen for universiteternes samlede forskerstab i professorer- lektor- og adjunktstillinger 2003, 2009 og 2018

	2003	2009	2018
29 år eller derunder	2	3	3
30-34 år	13	14	16
35-39 år	14	18	18
40-44 år	14	15	15
45-49 år	13	13	13
50-54 år	12	11	11
55-59 år	15	10	10
60-64 år	13	10	8
65 år eller derover	5	7	6
I alt	100	100	100

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

Figur 3.8

Aldersfordelingen for universiteternes samlede forskerstab i professorer- lektor og adjunktstillinger ultimo 2003, 2009 og 2018

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet på basis af indberetninger fra universiteterne.

4. Ph.d.-studerende

Som anført i indledningen er kilden til oplysningerne om bestanden af ph.d.-studerende Danmarks Statistiks ph.d.-register.

I nedenstående vil udviklingen i ph.d.-bestanden samt fordelingen mellem hovedområder og universiteter først blive gennemgået, hvorefter der vil være et afsnit omkring kønsfordelingen og udviklingen i denne mellem 2010 og 2018. Sidst vil der være et afsnit omkring aldersfordelingen af ph.d.-studerende.

Status samt udvikling

Ved udgangen af 2018 udgjorde bestanden 9.091 ph.d.-studerende ved de danske universiteter. Dette er et lille fald på 11 personer sammenlignet med 2017, hvor der var 9.102 ph.d.-studerende, hvilket svarer til 0,1 procent færre ph.d.-studerende. Ser man over hele perioden fra 2010 til 2018, er der dog sket en stigning på 730 personer, hvilket svarer til en samlet stigning på 8,7 procent. Det højeste antal ph.d.-studerende i den observerede periode er i 2014 (se Tabel 4.1).

Tabel 4.1

Ph.d.-studerende på universiteterne i 2010-2018 Antal personer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2017-2018 (pct.)
Phd-studerende	8.361	8.889	9.431	9.754	9.766	9.660	9.274	9.102	9.091	-0,1

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

I Tabel 4.2 fremgår det samlede antal ph.d.-studerende fordelt mellem videnskabelige hovedområder. Det ses i tabellen, at omkring halvdelen (47 procent) af den samlede bestand af ph.d.-studerende ved de danske universiteter er inden for teknisk- og naturvidenskab, hvilket dermed er hovedområdet med flest ph.d.-studerende. Andelen af ph.d.-studerende ved humaniora 8 procent af det samlede antal ph.d.-studerende, hvilket gør humaniora til hovedområdet med det mindste antal ph.d.-studerende tilknyttet. Den største stigning i antal ph.d.-studerende er endvidere inden for sundhedsvidenskab, hvor der i perioden har været en stigning på 34 procent ph.d.-studerende. I samme periode ses der et fald på 9 procent inden for humaniora.

Tabel 4.2

Ph.d.-studerende i 2010-2018 efter hovedområde. Antal personer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2010-2018 pct →	Fordeling 2018 pct ↓
Hum	768	794	796	834	828	805	755	728	701	-8,7	7,7
Samf	1.079	1.112	1.240	1.289	1.312	1.228	1.093	1.025	994	-7,9	10,9
Nat/tek	4.200	4.498	4.697	4.735	4.647	4.606	4.336	4.279	4.306	2,5	47,4
Sund	2.314	2.485	2.698	2.896	2.979	3.021	3.090	3.070	3.090	33,5	34,0
I alt	8.361	8.889	9.431	9.754	9.766	9.660	9.274	9.102	9.091	8,7	100,0

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

Tabel 4.3 viser videre, hvordan ph.d.-studerende fordeler sig på de otte universiteter. Det største antal ph.d.-studerende i 2018 er tilknyttet KU (3.352), mens AU og DTU følger efter med henholdsvis 1.951 og 1.516 ph.d.-studerende. Samlet udgør bestanden af ph.d.-studerende ved KU, AU og DTU 75 procent af den samlede bestand af ph.d.-studerende. Set i forhold til udviklingen i den seneste otteårige periode, ses et fald i antallet af ph.d.-studerende på ITU, RUC og CBS, hvor faldet har været på henholdsvis 19 procent, 14 procent og 3 procent. De resterende fem universiteter har omvendt oplevet en stigning i antallet af ph.d.-studerende i perioden 2010-2018. Her ses de største stigninger i antallet af ph.d.-studerende på DTU, SDU og KU, hvor stigningen er henholdsvis 20 procent, 18 procent og 14 procent.

Tabel 4.3

Ph.d.-studerende i 2010-2018 efter universitet. Antal personer

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Udvikling 2010-2018 pct →	Fordeling 2018 pct ↓
KU	2.944	3.085	3.243	3.392	3.457	3.531	3.471	3.369	3.352	13,9	36,9
AU	1.933	2.052	2.091	2.120	2.026	1.993	1.945	1.925	1.951	0,9	21,5
SDU	804	854	923	993	1.012	991	956	954	947	17,8	10,4
RUC	288	298	322	305	319	272	243	194	177	-38,5	1,9
AAU	840	955	1.064	1.127	1.099	1.027	921	897	894	6,4	9,8
DTU	1.268	1.357	1.447	1.503	1.541	1.544	1.473	1.495	1.516	19,6	16,7
CBS	221	221	271	259	257	249	214	213	202	-8,6	2,2
ITU	63	67	70	55	55	53	51	55	52	-17,5	0,6
I alt	8.361	8.889	9.431	9.754	9.766	9.660	9.274	9.102	9.091	8,7	100,0

Kønsfordelingen

I 2018 var 4.691 ph.d.-studerende kvinder af de i alt 9.091 ph.d.-studerende på universiteterne. Dette svarer til, at kvinder udgjorde 52 procent af det samlede antal ph.d.-studerende (se Tabel 4.4). Dette er 3 procentpoint mere end i 2010, hvor kvinderne udgjorde 49 procent af det samlede antal ph.d.-studerende. Der er endvidere en forskel på kønsfordelingen på tværs af hovedområderne. Således udgør kvinderne i 2018 41 procent af den samlede andel af ph.d.-studerende på teknisk- og naturvidenskab, mens

kvinderne udgør 64 procent af det samlede antal ph.d.-studerende på sundhedsvidenskab. Med forbehold for forskelle grundet definitionsforskelle er andelen af kvinder generelt på tværs af hovedområderne større blandt ph.d.-studerende end på professor-, lektor- og adjunkt-niveau (Se eksempelvis Tabel 3.14).

Tabel 4.4

Ph.d.-studerende 2010 og 2018, efter hovedområde og køn. Antal personer

	2010			2018		
	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)
Hum	346	422	55	270	431	61
Samf	508	571	53	460	534	54
Nat/tek	2.479	1.721	41	2.552	1.754	41
Sund	901	1.413	61	1.118	1.972	64
I alt	4.234	4.127	49	4.400	4.691	52

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

I Tabel 4.5 er antallet af kvinder og mænd opgjort efter universitet. Her kan der ligeledes ses forskelle på, hvordan forholdet mellem kvinder og mænd. Den mindste kvindeandel kan således observeres på DTU i 2018 (37 procent), mens den største kvindeandel findes på RUC, hvor 63 procent af det samlede antal ph.d.-studerende er kvinder.

Tabel 4.5

Ph.d.-studerende 2010 og 2018 efter universitet og køn. Antal personer

	2010			2018		
	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)	Mænd	Kvinder	Andel kvinder (pct.)
KU	1.239	1.705	58	1.423	1.929	58
AU	951	982	51	907	1.044	54
SDU	383	421	52	401	546	58
RUC	131	157	55	65	112	63
AAU	526	314	37	526	368	41
DTU	834	434	34	948	568	37
CBS	124	97	44	99	103	51
ITU	46	17	27	31	21	40
I alt	4.234	4.127	49	4.400	4.691	52

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

Alderssammensætningen

Ved udgangen af 2018 er 45 procent af ph.d.-studerende ved de danske universiteter under 30 år. Rundt regnet er der 9 ud af 10 (89 procent) under 40 år.

Tabel 4.6

Aldersfordeling pr. 31.12.2018 blandt ph.d.-studerende.

	Antal	Pct
24 år og yngre	204	2
25-29 år	3.939	43
30-34 år	2.825	31
35-39 år	1.141	13
40-44 år	556	6
45-49 år	226	2
50-54 år	108	1
55-59 år	57	1
60-64 år	27	0
65 år og ældre	8	0
I alt	9.091	100

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

Som det fremgår af Tabel 4.7, er mandelige ph.d.-studerende generelt yngre end kvindelige ph.d.-studerende. Således er andelen af mandelige ph.d.-studerende under 30 år 52 procent, mens samme andel er 40 procent for kvinderne. 13 procent af de kvindelige ph.d.-studerende er 40 år eller derover, mens dette er gældende for 8 procent af de mandlige ph.d.-studerende. Dette kan hænge sammen med, at mænd udgør en større andel af bestanden på teknisk- og naturvidenskab (se Tabel 4.4), hvor bestanden er yngre end på de resterende hovedområder (se Tabel 4.8).

Tabel 4.7

Aldersfordelingen blandt ph.d.-studerende pr. 31.12.2018 efter køn. Procent

	Mænd	Kvinder
24 år og yngre	3	2
25-29 år	49	38
30-34 år	30	33
35-39 år	11	14
40-44 år	5	7
45-49 år	2	3
50-54 år	1	2
55-59 år	0	1
60-64 år	0	0
65 år og ældre	0	0
I alt	100	100

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

I Tabel 4.8 kan ses, at 62 procent af ph.d.-studerende på teknisk- og naturvidenskab er under 30 år. For de resterende hovedområder er det henholdsvis 38 procent på samfundsvidenskab, 30 procent på sundhedsvidenskab og 28 procent på humaniora, der er under 30 år.

Tabel 4.8

Aldersfordelingen blandt ph.d.-studerende pr. 31.12.2018 efter videnskabeligt hovedområde. Procent

	Hum		Samt		Nat/tek		Sund	
	Antal	Pct	Antal	Pct	Antal	Pct	Antal	Pct
24 år og yngre	5	1	17	2	164	4	18	1
25-29 år	190	27	361	36	2.497	58	891	29
30-34 år	209	30	298	30	1.171	27	1.147	37
35-39 år	102	15	142	14	301	7	596	19
40-44 år	96	14	79	8	105	2	276	9
45-49 år	47	7	44	4	38	1	97	3
50-54 år	24	3	26	3	19	0	39	1
55-59 år	14	2	16	2	7	0	20	1
60-64 år	10	1	9	1	*	0	6	0
65 år og ældre	4	1	*	0	*	0	.	.
I alt	701	100	994	100	4.306	100	3.090	100

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

Tabel 4.9 og Figur 4.1 viser som hhv. tabel og figur, hvordan udviklingen har været i aldersfordelingen over de seneste 15 år. Som det fremgår, er der over de seneste 15 år sket forandringer i aldersfordeling hos ph.d.-studerende tilknyttet universiteterne. Således er der en større andel i 2018 sammenlignet med 2003 (10 procentpoint) af ph.d.-studerende, som befinder sig i alderskategorien 25-29 år. Dette samtidigt med, at der er 5 procentpoints mindre andel i alderskategorien 30-34 år i 2018 sammenlignet med 2003.

Tabel 4.9

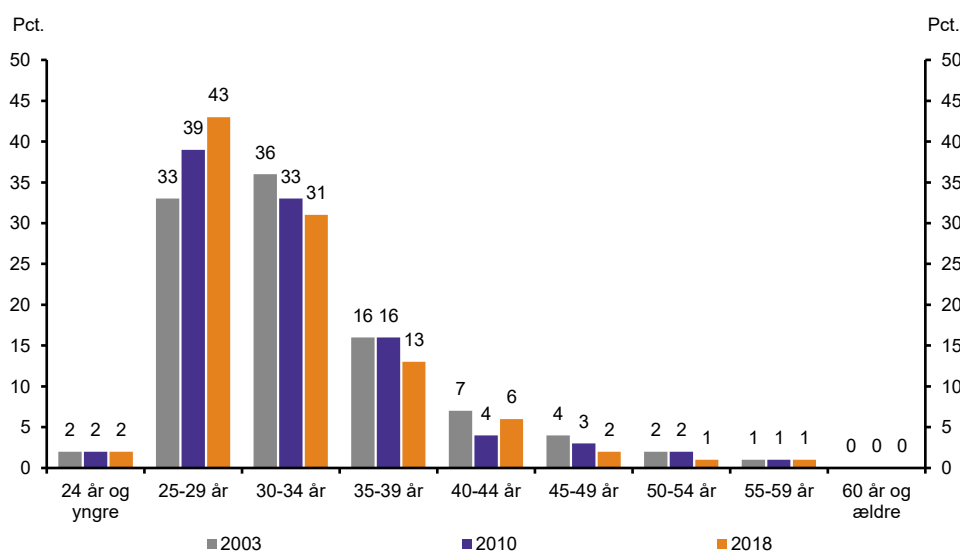
Aldersfordeling blandt ph.d.-studerende i udvalgte år angivet i procent ultimo 2003, 2010 og 2018

	2003	2010	2018
24 år eller derunder	2	2	2
25-29 år	33	39	43
30-34 år	36	33	31
35-39 år	16	16	13
40-44 år	7	4	6
45-49 år	4	3	2
50-54 år	2	2	1
55-59 år	1	1	1
60 år eller derover	0	0	0
I alt	100	100	100

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register

Figur 4.1

Aldersfordeling blandt ph.d.-studerende ultimo 2003, 2010 og 2018

Kilde: Danmarks Statistiks Ph.d.-register